

รายงานการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมชัยนาทนเรนทร อาคาร ๑ ชั้น ๑ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผู้มาประชุม

๑. นายสุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานอนุกรรมการ
๒. นางสาวรรณา เตียรธสุวรรณ	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ แทนอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายพุลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา แทนเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา	รองประธานอนุกรรมการ
๔. นายยงยุทธ ไข่มุก	ผู้เชี่ยวชาญด้านวัตถุอันตรายทางการเกษตร แทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	รองประธานอนุกรรมการ
๕. พลตรี กิติ ปัทมานนท์	เสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร แทนเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร	อนุกรรมการ
๖. นางสาวมุกดา ตริวิทย์ภูมิ	ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ผู้อำนวยการกองความปลอดภัยและอาชีวอนามัย	อนุกรรมการ
๗. นายธงชัย สุทธิพงศ์เกียรติ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการสารเคมีป้องกัน กำจัดศัตรูพืช แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
๘. นางสาวสุดา สีนสุวรรณรักษ์	ผู้จัดการงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม แทนผู้อำนวยการศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๙. นายพรพิสุทธิ์ บุญศิริ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ แทนอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวนุชนารถ จันทร์ทรง	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวนลินี ศรีพวง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ แทนอธิบดีกรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวปริญญ์ ใหม้เจริญศรี	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ แทนอธิบดีกรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑๓. นางกิตติมา งามมูข	นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาววราภรณ์ สุขชัยชิต	หัวหน้าฝ่ายพัฒนามาตรฐานการวิจัย แทนเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๕. นางสาวอาภรณ์ ขวัญสุด	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศ แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑๖. นายดามพ์ เศรษฐจันทร์	นักวิจัยชำนาญการ แทนรองประธานสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์	อนุกรรมการ

๑๗. นายอรรถนพ เหลียงพานิช	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ แทนอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
๑๘. นางพรคนางค์ ปีตภา	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ แทนอธิบดีกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๙. นางสาวณัฐเอก ดุษฎีประเสริฐ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ แทนเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๐. นางสาวนฤมล สุระเมธี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๑. นางสาวพรพรรณ สุนทรธรรม	นักวิชาการ แทนประธานมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา ที่ปรึกษา แทนประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๒. นายจรินทร์ วีโรพารสิทธิ์	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ และเลขานุการร่วม
๒๓. นางวิมล สุวรรณเกษาวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ และเลขานุการร่วม
๒๔. นายสุเมธา วิเชียรเพชร	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางอมรรัตน์ ถิ่นะนิธิกุล	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจอื่น ๆ

๑. อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
๒. อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๓. อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๔. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายเจนวิทย์ จิตคติ นักวิชาการสุขาภิบาลปฏิบัติการ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
๒. นางสาวพิรพร เพชรทอง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ กรมควบคุมมลพิษ
๓. นางสาวขวัญนภา อุทัยทอง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ กรมควบคุมโรค
๔. นางสาวชลันดา มุลมี นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
๕. นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ
๖. ว่าที่ร้อยโท พรนรินทร์ สิงห์นิล เจ้าหน้าที่ตรวจยุทธภัณฑ์ แผนกควบคุมยุทธภัณฑ์ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
๗. นายพงศ์นรินทร์ เพชรชู ที่ปรึกษาด้านความปลอดภัยในการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนน บริษัท เคมเซฟ คอนซัลแทนท์ จำกัด ประเทศไทย

๘. นางสาวบุญญาณาด นาดวงษ์ สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย
 ๙. นางยุวรี อินนา นักวิชาการอิสระ
 ๑๐. นางพิชญ่า เอี่ยมสำอางค์ เกษตรกรชำนาญการ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
 ๑๑. นางสาวกิริณา รุณภัย เกษตรกรปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
 ๑๒. นางสาวณัฐชนก บัวภิบาล เกษตรกรปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๓๐ น.

ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม คณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ผู้ช่วยเลขานุการ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) รายงานที่ประชุมว่า ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณารับรอง ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ สธ ๑๐๐๔.๐๘/ว ๒๙ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และขอให้พิจารณารับรองภายในวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ปรากฏว่าผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ขอแก้ไขรายงานฯ หน้าที่ ๑ ผู้มาประชุมลำดับที่ ๑๒ จาก “นางสาวอังสนา โตกิจกล้า ผู้อำนวยการกองมาตรฐานการวิจัย...” เป็น “นางสาววราภรณ์ สุขย์ชิต นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ...” ทั้งนี้ ในที่ประชุมผู้แทนสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ขอแก้ไขรายงานการประชุมฯ หน้าที่ ๗ ย่อหน้าที่ ๓ จาก “necrotizing faciliitis” เป็น “necrotizing fasciitis”

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

๓.๑ ผลการพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเสต ของคณะกรรมการวัตถุอันตราย

ผู้ช่วยเลขานุการ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) สรุปความเป็นมาเกี่ยวกับผลการพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเสต ในที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการขับเคลื่อนปัญหาการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง กระทรวงสาธารณสุข ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มี ศาสตราจารย์คลินิก เกียรติคุณ นายแพทย์ ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน ได้มติเห็นชอบให้ยกเลิกการใช้พาราควอตทางการเกษตร และคลอร์ไพริฟอสทางการเกษตรและในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข ภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้จำกัดการใช้ไกลโฟเสตทางการเกษตรอย่างเข้มงวด ห้ามใช้ในพื้นที่สูง พื้นที่ต้นน้ำ บริเวณแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำสาธารณะ พื้นที่ใกล้เคียง พื้นที่สาธารณะ และชุมชน (โรงเรียน โรงพยาบาล และศูนย์เด็กเล็ก) เนื่องจากมีข้อมูลและหลักฐานวิทยาศาสตร์ในประเทศและต่างประเทศเป็นที่ประจักษ์ชัดว่ามีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง

หลายประเทศทั่วโลกยกเลิกการใช้หรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด ต่อมาในการประชุมร่วมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน ยังคงมีมติยืนยันตามมติประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ในการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เรียนเชิญนักวิชาการและนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้แทนสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค และผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู มานำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากสารเคมีดังกล่าวที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับมติคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และมติการประชุมร่วมว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี พิจารณายกเลิกการใช้และจำกัดการใช้ทั้ง ๓ สาร ในการประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ พร้อมสรุปข้อมูล ๖ ด้าน คือ (๑) มีการใช้อย่างกว้างขวางมาเป็นระยะเวลานาน (๒) หลักฐานการปนเปื้อนสารในสิ่งแวดล้อมในน้ำและดินในปริมาณมาก (๓) การปนเปื้อนในห่วงโซ่อาหารในน้ำ ผัก และปลา ในปริมาณที่เกินมาตรฐาน (๔) การปนเปื้อนจากแม่ไปสู่ลูก (๕) ผลกระทบต่อสุขภาพ (๖) หลายประเทศประกาศห้ามใช้หรือจำกัดการใช้ รวมทั้งขอแนะนำการใช้สารทดแทนจากองค์การระหว่างประเทศ

เนื่องจากคณะกรรมการวัตถุอันตราย ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อพิจารณาเอกสารทางวิชาการด้านผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการควบคุมเสนอคณะกรรมการวัตถุอันตราย ในการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ จึงไม่ได้บรรจุวาระนี้ในการประชุมปัจจุบัน ในการประชุมคณะกรรมการวัตถุอันตราย ครั้งที่ ๓๐-๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีมติให้จำกัดการใช้วัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซตทางการเกษตร และยกเลิกคลอร์ไพริฟอสที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข และมอบหมายให้กรมวิชาการเกษตร ไปจัดทำหลักเกณฑ์การจำกัดการใช้ภายใน ๒ เดือน มาเสนอคณะกรรมการวัตถุอันตรายพิจารณาก่อนประกาศบังคับใช้ ทั้งนี้ ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรได้รายงานแผนการบริหารจัดการจำกัดการใช้วัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต ประกอบด้วย ๗ มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ มาตรการทางกฎหมาย ประกอบด้วย ๖ กิจกรรม คือ (๑) กำหนดสถานที่จำหน่าย ให้จำหน่ายทั้ง ๓ สาร เฉพาะร้านจำหน่ายปัจจัยการผลิตที่ได้มาตรฐานและได้รับใบอนุญาต หรือ Q-Shop ปัจจุบันมีประมาณ ๒,๖๐๐ ร้าน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ พร้อมให้มีการบันทึกและรายงานข้อมูลการขาย ทั้งนี้ร้าน Q-Shop ผู้ดูแลร้านต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ และให้ส่งรายงานประจำเดือน (๒) กำหนดสถานที่ใช้สาร เฉพาะที่จำเป็น เช่น พาราควอตและไกลโฟเซตใช้ได้สำหรับพืชเศรษฐกิจ (ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล) คลอร์ไพริฟอสใช้ได้ในพื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ดอก และพืชไร่ ทั้ง ๓ สาร ห้ามใช้ในพื้นที่ปลูกผักและสมุนไพร พื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่สาธารณะ (๓) กำหนดให้ผู้ประกอบการนำเข้า ส่งออก ผลิต และขายต้องรายงานข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาต ผู้ขายต้องได้รับการอบรม และขึ้นทะเบียน และให้ขายได้เฉพาะเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน และขายได้ในปริมาณที่สัมพันธ์กับการใช้ตามพื้นที่ (๔) กำหนดให้ผู้ปฏิบัติ คือเกษตรกรต้องผ่านการอบรม ต้องมีใบอนุญาตครอบครองใช้สารกับสำนักควบคุมพืชและวัสดุทางการเกษตร ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ เพื่อตรวจสอบข้อมูลเกษตรกร ปริมาณที่ร้านจำหน่ายควรขายให้เกษตรกร และกำหนดให้ผู้รับจ้างพ่นต้องได้รับการอบรม การใช้สารที่ถูกต้องเช่นกัน (๕) แต่งตั้งสารวัตรเกษตรทั่วประเทศ ประมาณ ๔๐๐ คน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมประมาณ ๑,๐๐๐ คน เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับติดตามการใช้ และ (๖) กำหนดให้มีค่าเตือนบนฉลากผลิตภัณฑ์ที่มีข้อความกำหนดพื้นที่ห้ามใช้

มาตรการที่ ๒ จัดทำหลักสูตรและจัดให้มีการใช้อย่างถูกต้องและปลอดภัยให้แก่เกษตรกร ผู้รับจ้างพ่นสาร และผู้จำหน่าย ระยะเวลา ๓ วันก่อน จึงจะมาขออนุญาตได้

มาตรการที่ ๓ หาสารทางเลือกและวิธีการอื่น ซึ่งต้องทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทำการทดลองเพิ่มเติมโดยเฉพาะในพืชเศรษฐกิจหลัก รวมไปถึงส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

มาตรการที่ ๔ ประเมินความเสี่ยงและวิจัยผลกระทบที่มีต่อพืช สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ กิจกรรม เช่น (๑) การสัมมนา ฝึกอบรมวิธีการวิเคราะห์เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สัมมนา หมายถึง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากพาราควอตและไกลโฟเสตเป็นสารที่วิเคราะห์ยากมาก อย่างที่ทราบกันว่ามี ๒ หน่วยงานราชการตรวจไม่พบการตกค้างของสารในน้ำ แต่มหาวิทยาลัยนเรศวรกลับตรวจเจอตกค้างในน้ำ ดังนั้นอาจต้องมาคุยกันว่าวิธีการตรวจเป็นอย่างไร ถ้าไม่ทราบวิธีวิเคราะห์ทดสอบกรมวิชาการเกษตร ก็จะจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญมาสอน (๒) การเฝ้าระวังการปนเปื้อนของสารพิษตกค้างในพืช สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น (๓) การประเมินความเสี่ยงจากการใช้ สำหรับด้านสุขภาพจะขอความร่วมมือจากกระทรวงสาธารณสุข และ (๔) ศึกษาข้อมูลผลกระทบต่อสุขภาพเพิ่มเติม เช่น โรคมาร์กินสัน ผิวหนังเน่า มะเร็ง ผลกระทบต่อทารกในครรภ์ เป็นต้นที่ข้อมูลขัดแย้งกัน

มาตรการที่ ๕ ติดตามและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ (๑) จัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจสอบปริมาณการนำเข้า การผลิต และการจำหน่ายให้เกษตรกรตามพื้นที่ปลูกและชนิดของพืช (๒) จัดทำแอปพลิเคชัน ตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผู้จำหน่าย ผู้ซื้อ ชนิดพืช (๓) จัดทำระบบทะเบียนเกษตรกร ซึ่งยังไม่ครอบคลุมเกษตรกรที่ปลูกพืชผัก และ (๔) มาตรการระยะยาว คือ จัดทำระบบการเก็บข้อมูลเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลเกษตร

มาตรการที่ ๖ ส่งเสริมสนับสนุนและการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์การจำกัดการใช้ อย่างต่อเนื่อง และการสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรและผู้บริโภคทางสื่อต่าง ๆ

มาตรการที่ ๗ การควบคุมโฆษณา กิจกรรม คือ ประกาศควบคุมการห้ามโฆษณาทั้ง ๓ สาร โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และการเก็บภาษีสรรพสามิต

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ สอบถามว่าช่วงเวลาที่คณะกรรมการวัตถุอันตราย จะพิจารณาแผนการบริหารจัดการจำกัดการใช้วัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเสต

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา สอบถามสถานะของร้าน Q-Shop เป็นหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานภาครัฐ ส่วนพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงก้านัน ผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ และให้ความเห็นว่าหลักสูตรการอบรมต้องมีเรื่องผลกระทบต่อสุขภาพ

ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ชี้แจงว่า กรมวิชาการเกษตรจะส่งแผนฯ ให้คณะกรรมการวัตถุอันตราย ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ จากนั้นจึงจะกำหนดการประชุมได้ สำหรับร้าน Q-Shop จะเป็นภาคเอกชน เช่น ร้านค้าทั่วไปที่ได้รับมาตรฐานการจัดร้านเพื่อจำหน่ายวัตถุอันตราย ส่วนผู้ใหญ่บ้าน เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ให้การอบรมไปแล้ว และจะต้องทำข้อตกลงกับกระทรวงมหาดไทย และออกประกาศเป็นทางการ หลักสูตรการอบรมเกษตรกรมีเรื่องอันตรายจากการใช้สาร ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมโดยวิทยาการจากกระทรวงสาธารณสุข ศูนย์พิษวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งข้อสังเกตว่า แผนการบริหารจัดการจำกัดการใช้วัตถุอันตรายฯ มีการระบุพื้นที่และปริมาณการซื้อหรือไม่ ที่ผ่านมามีการใช้สารปริมาณสูง เกินความจำเป็นและแพร่กระจายลงสู่ธรรมชาติ ส่วนร้านจำหน่ายสารเคมีทางการเกษตรต้องมีข้อมูลชุดเดียวกันกับที่กรมวิชาการเกษตรมี เนื่องจากต้องทราบพื้นที่ปลูกของเกษตรกรจึงจะขายสารเคมีให้เกษตรกรได้ในปริมาณที่เหมาะสมกับพื้นที่หรือผลผลิต ส่วนการอบรมเกษตรกรเพียง ๓ วันนั้นจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมหรือกระบวนการทางความคิดเกษตรกรได้หรือไม่

ผู้แทนกรมอนามัย สอบถามว่า กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายมีบทลงโทษร้ายแรงกว่าที่กำหนดในมาตรฐานหรือล้าสมัยหรือไม่

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สอบถามว่า มีอัตราส่วนปริมาณการใช้สารเคมีต่อพื้นที่หรือไม่ การกำหนดให้ผู้ที่จะใช้สารต้องมาขึ้นทะเบียนขออนุญาตจะครอบคลุมไปถึงการใช้สารในปริมาณที่ควบคุมหรือไม่ และมาตรการดังกล่าวจะเป็นกฎหมายหรือเป็นแนวปฏิบัติ

ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ชี้แจงว่า กรมวิชาการเกษตรมีรายชื่อเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและมีข้อมูลว่าพื้นที่เพาะปลูกสามารถบริหารจัดการได้ เกษตรกรที่ต้องการใช้ ๓ สารนี้ต้องขออนุญาตครอบครองหลังจากอบรมแล้วจะเข้ามาอยู่ในฐานข้อมูลของกรมวิชาการเกษตร และจะส่งต่อให้ร้านจำหน่ายได้เพื่อควบคุมการซื้อขายและปริมาณการใช้ ถ้าควบคุมได้ตามแผนฯ สามารถตรวจสอบปริมาณสารเคมีได้ทั้งหมดตั้งแต่โรงงานตัวแทนจำหน่าย ร้านค้า เกษตรกร และสินค้าคงเหลือ แผนฯ ดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้ส่งออกสารเคมีที่ไม่มีใบอนุญาตส่งสินค้าออกทางชายแดนซึ่งเป็นปัญหาอยู่ปัจจุบัน สำหรับบทลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติ มีกำหนดไว้ในมาตราที่ ๒๐ ของกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ปัจจุบันมีการจัดทำคำแนะนำการใช้สารเคมีทางการเกษตรแต่ละชนิดที่เหมาะสมกับการใช้ในพืช หรือพื้นที่ หากนำพื้นที่ทั้งหมดมาคูณด้วยปริมาณการใช้ตามที่แนะนำบนฉลาก จะทำให้ทราบปริมาณการใช้สารเคมี ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา แม้ให้ความรู้การใช้ที่ถูกต้องแก่เกษตรกรก็ยังมีการใช้ในปริมาณมากเกินไป การอบรมเกษตรกรจะทำให้เกษตรกรเห็นความสำคัญการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง สำหรับแนวปฏิบัติการควบคุมใบอนุญาตนำเข้า ๓ สาร กรมวิชาการเกษตรได้ประสานผู้ประกอบการให้นำเข้าได้ไม่เกินค่าเฉลี่ย ๕ ปีย้อนหลัง คือ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ยกเว้นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้มาคำนวณเพราะมีการนำเข้ามากเกินไป

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันได้ควบคุมต้นทางที่การนำเข้าแล้วส่วนแผนฯ เป็นการควบคุมปลายทาง ที่ผ่านมามีโอกาสเข้าประชุมงานวิจัยของศูนย์พิษวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล นำเสนอข้อมูลย้อนหลัง ๕ - ๑๐ ปี พบว่าศูนย์พิษวิทยาเคยให้คำปรึกษาแก่สถานพยาบาลทั่วประเทศเรื่องพาราควอต คลอร์ไพริฟอส ไกลโฟเสต มากกว่าแสนครั้ง โดยเฉพาะพาราควอต ที่มีการนำไปรับประทานจนถึงอัตราตายสูงถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ และเสียชีวิตเกือบ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลือเป็นเสียชีวิตจากอุบัติเหตุเกิดจากการประกอบอาชีพ มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้สารเคมีในการปลูกทุเรียน พบว่าใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ รวมถึงสารที่ห้ามใช้แล้วแสดงว่าการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องใช้ให้ครบ ๕ มาตรการ คือ มาตรการให้ความรู้ มาตรการด้านเทคโนโลยี มาตรการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ และมาตรการด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศ แต่เพียงมีการตระหนัก จึงขอให้ช่วยกันแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องด้วยชีวิตสุดท้ายที่ชี้ให้เห็นว่าทำสำเร็จ คือ ปริมาณการผลิตและนำเข้าสารเคมีลดลง

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๒ การพัฒนาศักยภาพผู้ขับรถขนส่งวัตถุอันตรายทางถนนของประเทศไทยก้าวสู่

การเปิดประชาคมอาเซียน

ผู้ช่วยเลขานุการ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) สรุปความเป็นมาว่า ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ประเทศไทย ได้ลงนามในพิธีสาร ๙ (Protocol ๙) เรื่อง สินค้าอันตราย ภายใต้ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on Facilitation of Goods in Transit : AFAFGT) ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม กัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เนอการาบรูไนดารุซซาลาม ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ลงนามภาคผนวก ๑ เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตราย ภายใต้ความตกลง

ว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region Cross Border Transport Agreement : GMS-CBTA) ๖ ประเทศ ได้แก่ ไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม กัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยประเทศที่ลงนามต้องนำข้อเสนอแนะของสหประชาชาติ ว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตราย (UN Recommendations on the Transport of Dangerous Goods/Model Regulations) และความตกลงยุโรปว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตรายระหว่างประเทศทางถนน (European Agreement concerning International Carriage of Dangerous Goods by Road : ADR) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ที่ผ่านมาประเทศไทย โดยกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม หน่วยงานหลักรับผิดชอบการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนน ได้ออกกฎกระทรวงคมนาคม เรื่อง ความปลอดภัยในการขนส่งวัตถุอันตรายทางถนน พ.ศ. ๒๕๕๘ ในข้อที่ ๓ (๘) (ข) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ต้องไม่ยินยอมให้บุคคลซึ่งไม่มีหนังสือรับรอง การอบรมตามหลักสูตรที่กฎหมาย กำหนดปฏิบัติหน้าที่ขับรถ ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดข้อที่ ๘.๒ ของ ADR เกี่ยวกับการอบรมผู้ประจำรถ เอกสาร การขนส่ง ประเภทสินค้าอันตราย การบรรจุและการติดฉลากสินค้าอันตราย การทำเครื่องหมายที่รถและวิธีการบรรจุ การระงับการเกิดเพลิงไหม้หรือการระเบิด นอกจากนี้กรมการขนส่งทางบก ได้ออกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง เอกสารการขนส่งที่ต้องจัดให้มีไว้ประจำรถที่ใช้ในการขนส่งวัตถุอันตราย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ภายใต้กฎกระทรวง ดังกล่าวข้างต้น ในข้อที่ ๒ (๔) กำหนดให้ผู้ขับรถที่ขนส่งวัตถุอันตรายต้องนำหนังสือรับรองผ่านการอบรมหลักสูตร การขับรถที่ใช้ในการขนส่งวัตถุอันตรายของผู้ขับรถ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศในการขนส่งวัตถุอันตราย ทางถนนสอดคล้องกับพิธีสาร ๙ และภาคผนวก ๑ ปัจจุบันกรมการขนส่งทางบก ได้มอบหมายให้ นายพงศ์นรินทร์ เพชรชู ที่ปรึกษาด้านความปลอดภัยในการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนน (Dangerous Goods Safety Adviser : DGSA) บริษัท เคมเซฟ คอนซัลแทนท์ จำกัด ประเทศไทย ศึกษาทบทวนและจัดทำหลักสูตรการขับรถที่ใช้ในการขนส่ง วัตถุอันตรายของผู้ขับรถให้สอดคล้องตามข้อกำหนด ADR และบริบทกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้พนักงานขับรถ ตระหนักถึงอันตรายในการขนส่งสินค้าอันตราย และสามารถดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อความปลอดภัยของตนเอง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม หลักสูตรการดังกล่าวอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

นายพงศ์นรินทร์ เพชรชู ที่ปรึกษาด้านความปลอดภัยในการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนน บริษัท เคมเซฟ คอนซัลแทนท์ จำกัด ประเทศไทย นำเสนอการพัฒนาศักยภาพของผู้ขับรถขนส่งวัตถุอันตรายทางถนน ของประเทศไทยก้าวสู่การเปิดประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ๔ หัวข้อ คือ ความเป็นมา โครงสร้างการอบรม เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหน่วยงานอบรม และแบบหนังสือรับรองการอบรม รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๓.๒

ความเห็นที่ประชุม

ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่าการขนส่ง วัตถุอันตรายตามข้อเสนอแนะสหประชาชาติว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตราย รวมถึงการขนส่งทางราง ปัจจุบันประเทศไทย อนุญาตขนส่งทางรางตามกฎหมายของกรมธุรกิจพลังงาน จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลสามารถควบคุมความเสี่ยง การขนส่งวัตถุอันตรายทางรางได้ง่ายกว่าทางถนนและลดต้นทุนการขนส่ง ประเทศไทยต้องมีข้อกำหนดที่สูงกว่า ADR เนื่องจากมีการขนส่งวัตถุอันตรายด้วยรถขนาดเล็ก รวมทั้งมอเตอร์ไซค์ เรื่อง ช่องทางการขนส่งวัตถุอันตราย ผ่านด่านชายแดนเข้าสู่ประเทศไทย ต้องให้ความรู้เรื่อง ADR กับเจ้าหน้าที่ด่าน ปัจจุบันกรมโรงงานอุตสาหกรรม มีหลักสูตรผู้ขับรถขนส่งแก๊สอุตสาหกรรมคล้ายกับหลักสูตร ADR จะใช้ทดแทนส่วนใดได้บ้างเพื่อช่วยลดภาระ ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ให้ความเห็นว่าการขนส่ง มีข้อยกเว้นกรณี ขนส่งไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ADR มีการกำหนดปริมาณหรือไม่ และเห็นว่าในกฎหมายควรเพิ่มเติม เรื่องเอกสารทางการขนส่ง รวมทั้งสถานที่เก็บเอกสารเพื่อพนักงานขับรถสามารถใช้ในการจัดการเบื้องต้นได้เมื่อเกิด เหตุฉุกเฉินหรือเป็นคู่มือ ข้อมูลให้แก่หน่วยงานส่วนท้องถิ่นเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการสารเคมี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๙

ผู้ช่วยเลขานุการ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) สรุปความเป็นมาให้ที่ประชุมทราบว่า ตามที่คณะอนุกรรมการประสานนโยบายและแผนฯ มีมติในการประชุมฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เห็นชอบ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙) ในการประชุม คณะกรรมการแห่งชาติฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมติให้กำหนดทิศทางและเป้าหมาย ยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า และทบทวนปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและ ต่างประเทศนั้น

ฝ่ายเลขานุการฯ และ นางยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้ดำเนินการตามนำมติของ คณะกรรมการแห่งชาติฯ โดยทบทวนแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) และกำหนดทิศทางเป้าหมาย ยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายประเทศไทย ๔.๐ เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน และยุทธศาสตร์การดำเนินงานระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการสารเคมี แผนการดำเนินงาน ขององค์การอนามัยโลกด้านสารเคมี และอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสารเคมีและของเสีย จากนั้นได้ยกร่างแผน แม่บทการจัดการสารเคมี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๙ โดยใช้เวลาการพัฒนาตั้งแต่เดือนเมษายน - กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รวม ๔ เดือน ผ่านกลไกคณะทำงานพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ที่มีผู้แทนและ ผู้เข้าร่วมการประชุมจากทุกภาคส่วน แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ ได้แบ่งกรอบระยะเวลาและเป้าหมายเป็น ๔ ช่วง ที่สอดคล้องกับ กรอบระยะเวลาของแผนฯ ฉบับที่ ๑๒ คือ ช่วงที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ช่วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ช่วงที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔) และช่วงที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙) นางยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้นำเสนอรายละเอียด ร่างแผนแม่บทการจัดการสารเคมี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๙ ประกอบด้วย ขอบเขตครอบคลุม แนวคิดการพัฒนา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ แนวทาง/เป้าหมายการพัฒนา และการบริหารจัดการแผน ให้ที่ประชุมพิจารณา รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๔.๑

ความเห็นที่ประชุม

ฝ่ายเลขานุการ (กรมควบคุมมลพิษ) สอบถามว่าแนวทางการพัฒนาที่ ๒.๓ วงเล็บที่ ๓ เรื่องการยกระดับมาตรฐานของห้องปฏิบัติการ นั้น หมายถึงให้หน่วยงานหลักเป็นผู้ไปยกระดับเอง หรือหมายถึงให้ เป็นผู้เสนอให้มีการยกระดับหรือสนับสนุนให้มีการยกระดับ เพราะปัจจุบันกระทรวงฯ ได้ดำเนินการอยู่แล้ว และ เสนอขอแก้ไขดังนี้

๑. เพิ่มกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักร่วมกับกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในแนวทางการพัฒนาที่ ๑.๒ วงเล็บที่ ๑ ภาครัฐดำเนินการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบสารเคมีที่มีความเสี่ยงสูงและมลพิษจากสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่กระบวนการทวนสอบย้อนกลับที่มี ประสิทธิภาพ

๒. เพิ่มกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในแนวทางการพัฒนาที่ ๑.๒ วงเล็บที่ ๒ เสริมสร้างศักยภาพชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง และติดตามตรวจสอบความปลอดภัยด้านสารเคมี

๓. ขอดัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานรับผิดชอบ แนวทางการพัฒนาที่ ๑.๖ วงเล็บที่ ๒ ส่งเสริมให้มีการเพิ่มศักยภาพและจำนวนของผู้รับกำจัดและบำบัดของเสียอันตราย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรม

ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เสนอให้เพิ่มสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ : ตำรวจทางหลวง เป็นหน่วยงานหลักแนวทางการพัฒนาที่ ๔.๔ วงเล็บที่ ๒ ค. เรื่อง การกำหนดเส้นทาง และแนวทางการพัฒนาที่ ๔.๔ วงเล็บที่ ๓ ก. เรื่อง ควบคุม เฝ้าระวัง ติดตามและตรวจสอบ

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขเพื่อการพัฒนา เสนอให้ยึดโยงกับการลดความเสี่ยงอันตรายจากสารปรอทในแนวทางการพัฒนาที่ ๔.๒ ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีในภาคสาธารณสุข วงเล็บ ๓ การควบคุม เฝ้าระวัง และติดตามตรวจสอบ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาไมนามาตะว่าด้วยปรอท จากการสืบค้นในฐานข้อมูลของสำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งประกาศผลวิเคราะห์เครื่องสำอาง เฉพาะในช่วงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ ประกาศรายชื่อเครื่องสำอางที่ตรวจพบสารที่ห้ามใช้จำนวน ๔๐ รายการ พบว่าเป็นเครื่องสำอางที่ตรวจพบสารปรอท ๒๗ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕ ซึ่งสูงมาก ในขณะที่ประเทศไทยออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขห้ามใช้สารปรอทในเครื่องสำอางตั้งแต่ปี ๒๕๓๒

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอให้นำแผนการบริหารจัดการจำกัดการใช้วัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเสต มาบูรณาการกับแผนแม่บทการจัดการสารเคมี โดยเฉพาะแนวทางการพัฒนาที่ ๔.๑ ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีภาคเกษตรกรรม วงเล็บที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตที่ปลอดภัย ตั้งแต่ ข้อ ค. จนถึง จ. และในข้อ ค. ควรแก้ไขจาก “การทำเกษตรอัจฉริยะ (decision farming)” เป็น “การเกษตรแม่นยำสูง (precision farming)” เสนอให้กรมวิชาการเกษตร ส่งเสริมทางเลือกอื่น ๆ ให้กับเกษตรกรไปพร้อมกับการฝึกอบรมการใช้สารเคมี เช่น การปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นการเกษตรแบบแปลงใหญ่ แนวทางการพัฒนาที่ ๑.๖ การดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์ เสนอให้ใช้หลาย ๆ มาตรการร่วม เช่น การสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม การบังคับใช้กฎหมาย ด้านเทคโนโลยีและการศึกษา และนำร่องจัดทำโครงการบูรณาการพัฒนาและรังสรรค์นวัตกรรมรูปแบบใหม่ (sandbox) ที่เห็นผลลัพธ์เป็นรูปธรรม ส่วนกลไกการขับเคลื่อนแผน เสนอให้ทำงานลักษณะเชิงบูรณาการทุกภาคส่วนโดยมีตัวชี้วัดร่วมกัน

รองประธานฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ให้ความเห็นว่าเป้าหมายการพัฒนาในแต่ละช่วงของแผนยังไม่ชัดเจน หลายเป้าหมายซ้ำกันในแต่ละช่วง รวมทั้งเป้าหมายส่วนใหญ่คล้ายกิจกรรมหรือกระบวนการตามหลักการเป้าหมายต้องทอนมาจากผลผลิตหรือผลลัพธ์ และควรกำหนดผู้รับผิดชอบในกิจกรรมผลลัพธ์แต่ละช่วงให้ชัดเจน

รองประธานฯ (กรมควบคุมมลพิษ) ตั้งข้อสังเกตว่าแนวทางการพัฒนาที่ ๑.๓ การพัฒนาศักยภาพการจัดการสารเคมีในภาครัฐและท้องถิ่น ยังขาดการสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการสารเคมี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๙ มีเนื้อหาใกล้เคียงกับ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๙) ที่เคยเสนอในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เพียงแต่นำมาปรับให้สอดคล้องเข้ากับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนอื่น ๆ รวมทั้งแบ่งเป้าหมายของแผนฯ เป็นระยะทุก ๕ ปี ตามมติคณะกรรมการแห่งชาติฯ และตั้งข้อสังเกตว่าหน่วยงานรับผิดชอบหลักเป็นภาครัฐส่วนกลาง ขาดหน่วยงานสนับสนุนจากภาคส่วนอื่น เช่น ภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ มีรายละเอียดคล้ายแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา แต่ปัจจุบันก็ได้ปรับให้เป็นแผนกว้าง ๆ แต่มีทิศทาง ในการจัดทำแผนฯ ควรยืดหยุ่นและปรับแผนได้ตลอดเวลา เป้าหมายและตัวชี้วัดควรเป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่วัดได้จริง ถ้าเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพจะวัดยาก

ผู้ช่วยเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) แจ้งให้ที่ประชุมว่า ในการประชุม คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ มีมติให้เปลี่ยนคำว่า “ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีตลอด วงจรชีวิต” เป็น “ลดความเสี่ยงอันตรายของสารเคมีอย่างครบวงจร” จึงขอปรับคำดังกล่าวในแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้อง

มติที่ประชุม

เห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการสารเคมี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๙ โดยให้รับความคิดเห็น ของคณะอนุกรรมการฯ ไปปรับปรุง (ร่าง) แผนฯ ดังกล่าว ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนมากขึ้นก่อนนำเสนอคณะกรรมการ แห่งชาติฯ พิจารณาในการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๕

เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเรื่องต่อที่ประชุมอีก ประธานกล่าวขอบคุณที่ประชุม และปิดการประชุม

เลิกประชุม

เวลา ๑๖.๐๐ น.

นางสาวกิริณา รุณภัย

เภสัชกรปฏิบัติการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางอมรรัตน์ สีนะนิธิกุล

เภสัชกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม